

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/54/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2719200658
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2719200658.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a sudkýň: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Ľubica Bundzelová, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: H. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, G., zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa rodičov, matka: U. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, G., otec: N. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. T. H. XXX, zastúpený: Mgr. Jana Bartošová, advokátka, so sídlom Kukučínová 23, Šurany, za účasti Okresnej prokuratúry Skalica, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Skalica zo dňa 24. júna 2019, č.k. 2P/34/2019-152, takto

rozhodol:

I. Uznesenie súdu prvej inštancie sa vo výroku II. m e n í tak, že maloleté dieťa sa zveruje do osobnej starostlivosti matky a obaja rodičia sú oprávnení maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

II. Vo zvyšnej časti sa uznesenie súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloleté dieťa do osobnej starostlivosti matke, ktorá bude dieťa zastupovať v bežných veciach a spravovať jeho majetok do právoplatného skončenia konania o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu; upravil styk otca s maloletým dieťaťom tak, že otec je oprávnený sa s maloletým synom každý nepárny týždeň v piatok od 16:00 hod. do nedele do 18:00 hod. s tým, že matka je povinná maloletého na styk s otcom riadne pripraviť a otcovi odovzdať v mieste svojho bydliska a otec je povinný maloletého syna vrátiť matke v stanovenom čase na tom istom mieste a otca zaviazal platiť výživné na maloleté dieťa vo výške 100 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil aplikáciou § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 329 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), § 360 ods. 1, § 366, § 367 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), § 36 ods. 1, § 28 ods. 2 Zákona o rodine (ďalej len ZoR), vecne uznesenie dôvodil tým, že súd pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do výchovy a starostlivosti rodičovi musí skúmať jeho najlepší záujem a dbá o to, aby bolo rešpektované právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Z obsahu spisu vyplýva, že matka sa svojím návrhom doručeným súdu dňa 17.06.2019 domáhala vydania neodkladného opatrenia a je nesporné, že rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú a neboli ani manželia. Doposiaľ nebolo rozhodnuté o úprave práv a povinností k maloletému. Nariadenie neodkladného opatrenia v každom prípade vyžaduje splnenie podmienky, že je daná potreba bezodkladne upraviť pomery (alebo danosť obavy, že exekúcia bude ohrozená). Takáto potreba je daná naliehavosťou situácie, v ktorej vyčkávanie až na prípadné konečné rozhodnutie (vydané po riadne vykonanom dokazovaní) nemusí byť únosným, pretože by zdržanie spôsobené potrebou zachovania všetkých procesných postupov v konaní vo veci samej mohlo viesť k ujme. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté dieťa je potom z uvedeného pohľadu prioritným záujmom

vytvorenie, resp. za určitých okolností i obnovenie podmienok pre riadny a bezproblémový vývin dieťaťa. Nariadením neodkladného opatrenia účastník nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že je nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Súd dospel k záveru, že je daná potreba bezodkladne upraviť pomery rodičov k dieťaťu, v záujme zachovania prirodzených citových vzťahov medzi matkou a maloletým a medzi otcom a maloletým.

3. Z obsahu podaní rodičov, ale aj kolízneho opatrovníka je zrejmé, že rodičia majú vyhrotené a konfliktné vzťahy, pričom maloletý je aktuálne v starostlivosti otca (i keď podľa vyjadrenia otca, bude matke odovzdaný dňa 23.06.2019). Tento si ho dňa 14.06.2019 vyzdvihol v škôlke bez predchádzajúceho dohovoru s matkou. Boli prešetrené pomery v domácnosti otca, pričom bolo zistené, že otec má vytvorené podmienky pre riadnu starostlivosť o maloletého syna. Taktiež boli prešetrené pomery v domácnosti matky, kde bolo rovnako zistené, že starostlivosť matky o maloletého je riadne zabezpečená. Matka argumentovala tým, že zdravie maloletého je ohrozené, nakoľko maloletý neužíva svoje lieky a otec mu ich nezabezpečil. Súčasne však bolo kolíznym opatrovníkom od ošetrojúcej lekárky zistené, že maloletý nemá predpísané žiadne lieky, ktoré by musel užívať denne. Má predpísané iba lieky od odbornej lekárky na alergiu, ale ani tieto sa nemusia užívať nepretržite každý deň. Vzhľadom k tomu, že komunikácia medzi rodičmi maloletého dieťaťa je vážne narušená, nedokážu sa dohodnúť v žiadnom smere o starostlivosti o maloletého syna, konflikty medzi rodičmi sa vyostrujú, čo nepriaznivo vplýva na vývoj maloletého dieťaťa, preto existuje potreba upraviť dočasne pomery medzi rodičmi. Spis obsahuje dostatok podkladov k tomu, aby súd zaujal názor, že obaja rodičia sú schopní zabezpečiť pre maloleté dieťa osobnú starostlivosť, majú k tomu všetky predpoklady, obaja prejavujú k maloletému vrele citové vzťahy. K tomu, aby sa o maloletého osobne starali majú vytvorené podmienky a niet vážneho dôvodu, aby sa ktorýkoľvek z nich nemohol podieľať na osobnej starostlivosti o maloletého syna.

4. Z vyššie uvedeného vyplýva povinnosť súdu, aby pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do výchovy rodičov sledoval predovšetkým záujem dieťaťa s ohľadom na jeho vek, osobnosť, vlohy, schopnosti a vývojové možnosti a so zreteľom na životné pomery rodičov. Súd musí dbať, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov a udržiavanie pravidelného osobného styku s nimi. Súd má pritom prihliadnuť taktiež k citovej orientácii a zázemiu dieťaťa, k výchovnej schopnosti a zodpovednosti rodičov, k stabilite budúceho výchovného prostredia, k schopnosti rodičov dohodnúť sa na výchove dieťaťa s druhým rodičom, k citovým väzbám dieťaťa na prarodičov a ďalších príbuzných a tiež hmotnému zabezpečeniu zo strany rodičov vrátane bytových pomerov.

5. Súd pri svojom rozhodovaní o dočasnom zverení maloletého do starostlivosti matky prihliadal na zázemie dieťaťa, ktoré je dané v mieste jeho trvalého bydliska, kde vyrastá od narodenia, má tu vytvorené citové väzby na starých rodičov, navštevuje tu predškolské zariadenie, ktoré dôverne pozná, preto je súd toho názoru, že uvedené neodkladné opatrenie v zmysle § 367 CMP bude v najlepšom záujme maloletého dieťaťa do času, kým súd nerozhodne vo veci samej. Súd zoberal do úvahy aj vyjadrenie otca, ktorý tvrdí, že je pripravený poskytnúť maloletému synovi presne to, čo potrebuje, za týmto účelom zabezpečil aj adekvátne bývanie a že je živnostník, ktorý si dokáže prispôbiť svoj pracovný čas potrebám maloletého syna. Súd však nemal preukázané, akým spôsobom by zabezpečoval starostlivosť o maloleté dieťa v prípade, ak mu pracovné povinnosti nedovolia pracovať z domu. Otec nepreukázal ani zabezpečenie predškolského zariadenia pre dieťa, ani možnosť zabezpečovať starostlivosť za pomoci inej osoby. Takto upravená starostlivosť bude v záujme maloletého a je v súčasnej dobe najvhodnejším opatrením vo veci starostlivosti rodičov k maloletému H., a to aj s ohľadom na to, že vzájomný vzťah rodičov dieťaťa je narušený, rodičia prechovávajú voči sebe negatívne postoje a úprimne nevytvárajú dostatočný výchovný priestor pre druhého rodiča. Aj napriek chýbajúcej komunikácii medzi rodičmi je predpoklad, že v záujme maloletého sa budú obaja rodičia vedieť prispôbiť podmienkam takto upraveného výkonu ich rodičovských práv a povinností k maloletému synovi. Je predpoklad, že touto formou starostlivosti sa rovnako zmiernia aj nezhody medzi rodičmi ako aj komunikácia medzi nimi (vedomí si svojej úlohy rodiča a ich vplyv na budúci všestranný vývin maloletého dieťaťa), nakoľko budú dané jasné pravidlá starostlivosti rodičov o maloletého syna. Súd súčasne zdôrazňuje, že sa jedná o dočasnú úpravu na čas do právoplatného rozhodnutia vo veci.

6. Súd pri rozhodovaní o rozsahu styku otca s dieťaťom zoberal do úvahy vzdialenosť medzi bydliskami jednotlivých rodičov, keď otec býva v H. a matka v G.. Uvedený interval styku otca s maloletým synom je v súčasnosti vzhľadom na vzdialenosť primeraný. Čo sa týka spôsobu odovzdávania maloletého dieťaťa,

súd určil ako miesto odovzdania maloletého bydlisko matky, nakoľko tento spôsob riešenia výmeny si rodičia zaužívali, prebiehal tak do dátumu 14.06.2019 a je zrejmé, že otec má možnosť prevziať si maloletého syna v mieste bydliska matky.

7. Pri určení výšky výživného otcovi na maloletého H. súd zbral do úvahy zaužívaný stav platenia výživného zo strany otca, a to 100 eur mesačne, ktoré poukazoval k rukám matky a v súdnom spise sú založené príkazy na úhradu tejto čiastky. Suma, ktorú si otec sám určil, je pre neho vyhovujúca a do času rozhodnutia vo veci samej aj dostatočná vzhľadom na vek maloletého dieťaťa a schopnosti a možnosti otca.

8. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal odvolanie otec maloletého dieťaťa prostredníctvom právnej zástupkyne. Odvolanie odôvodnil tým, že napadnuté uznesenie je v rozpore so skutočným a právnym stavom veci. Uznesenie otec považuje za predčasne vydané, arbitrárne a absolútne nezohľadňujúce práva otca. Súd v celom rozsahu uveril tvrdeniam matky, pričom sa vôbec nezaoberal závažnými tvrdeniami otca. Súd nijako neuviedol prečo tvrdenia matky uprednostnil pred tvrdeniami otca. Matka celý svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia oprela o tvrdenia, ktoré sa ukázali ako nepravdivé, účelové, s cieľom čo možno najviac obmedziť styk otca s maloletým. Matka vo svojom návrhu tvrdí, že život maloletého mal byť bezprostredne ohrozený, a to tým, že otec vzal maloletého zo škôlky bez liekov, ktoré musí maloletý užívať. Z výpovedí ošetrojúcej lekárky MUDr. D. však bolo preukázané, že maloleté dieťa nemá predpísané žiadne lieky, ktoré by musel užívať denne. Otec tiež zistil, že matka nebola s maloletým už viac ako 9 mesiacov na pravidelnom vyšetrení, čo bezpochyby nie je v záujme maloletého dieťaťa. Uvedené písomne potvrdila súdu aj ošetrojúca lekárka MUDr. D. v lekárskom zázname. V tomto zázname sa tiež uvádza, že na vyšetrenia chodieval maloletý v sprievode svojho otca, čo zároveň vyvracia tvrdenia matky, že otec sa o malého nezaujímal a nestaral. Ďalej matka vo svojom návrhu uvádza, že otec nerešpektuje dohody o stretávaní s maloletým, pričom však v konaní bolo preukázané, že matka bráni otcovi v stretávaní a striktno si vyhradzuje právo určovať kedy, kde a ako sa môže otec s maloletým stretávať. Priamo v spise je uvedené vyjadrenie matky, že otec sa môže s maloletým vidieť výhradne v mieste jej bydliska a nemôže si ho vziať preč. Je logické, že otec takého „dohody“ rešpektovať nemôže.

9. Matka neposkytuje otcovi o maloletom synovi žiadne informácie, otec maloletého syna nevidel 3 týždne s jediným odôvodnením, že je chorý. Je zarážajúce, že súd nevidí sústavnú snahu matky obmedzovať styk otca s maloletým synom a v tomto správaní ju ešte podporuje vydaním neodkladného opatrenia, v ktorom otcovi prizná len minimum času a podielu na výchove syna. Matka vo svojom návrhu tvrdí, že otec si neplní vyživovaciu povinnosť ani vo výške zodpovedajúcej zákonnému minimu. V konaní bolo preukázané, že otec pravidelne a dobrovoľne prispieva na výživu maloletého syna sumou 100 eur mesačne a taktiež mu platí škôlku, výlety a kupuje oblečenie. Celkový opis situácie týkajúcej sa vyzdvihnutia maloletého zo škôlky je zo strany matky vyfabulovaný. Otec dieťa matke neuniesol. Otec si prišiel pre maloletého syna, pretože má rovnaké právo ako matka vyzdvihnúť svoje dieťa zo škôlky a tráviť s ním voľný čas. Matka dlhodobo bránila otcovi vidieť maloletého syna, nepodávala mu o ňom žiadne informácie a pre otca to bol jediný možný spôsobom ako sa stretnúť so svojim synom. Otec v škôlke slušne požiadal vychovávateľku o možnosť vidieť svojho syna a stráviť s ním trochu času. Maloletý syn otca v škôlke zbadal, rozbehol sa k nemu a nechcel od neho odísť. Matka bola informovaná, že otec si dieťa vzal a tiež, že maloletého v nedeľu privezie priamo do miesta jej bydliska. Otec riadne komunikoval s Úradom ako aj s políciou a samotný maloletý tiež uviedol, že mu je s ockom dobre a nič mu nechýba. Uvedené preukazuje záznam z polície ako aj záznam z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktoré sú súčasťou spisu. Na základe vyššie uvedených skutočností otec konštatuje, že tvrdenia matky v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorými odôvodnila svoj nárok, sa ešte pred vydaním napadnutého uznesenia vykonaným dokazovaním ukázali ako nepravdivé, pričom všetky tieto zistenia priamo vyplývajú zo spisového materiálu.

10. Súd v napadnutom uznesení súd konštatuje, že boli prešetrené pomery v domácnosti otca, pričom bolo zistené, že otec má vytvorené podmienky pre riadnu starostlivosť o maloletého a spis obsahuje dostatok podkladov k tomu, aby súd zaujal názor, že obaja rodičia sú schopní zabezpečiť pre maloletého syna osobnú starostlivosť, majú k tomu všetky predpoklady, obaja prejavujú k maloletému vrelé citové vzťahy.

11. Je nutné zdôrazniť, že dohovor o právach dieťaťa, zakotvuje právo dieťaťa na obidvoch rodičov. Partnerské nezhody nemožno riešiť na úkor dieťaťa a za situácie, kedy matka nechce s otcom naďalej zdieľať spoločnú domácnosť, mala by umožniť dieťaťu i otcovi vzájomný kontakt v rozsahu, ktorý umožní naplniť právo dieťaťa na otca ako rodiča a právo a povinnosť otca svoje dieťa vychovávať a starať sa o neho. Pritom najmä v útlom veku dieťaťa je nebezpečie „zabudnutia“ na druhého rodiča oveľa väčšia ako u dieťaťa školského veku a nadmerná fixácia dieťaťa na matku nie je pozitívnou hodnotou, ktorú by bolo žiaduce posilňovať. Otec má právo o svoje dieťa sa starať rovnako ako matka a ak v konaní nebolo preukázané, že otec skutočne nie je schopný takejto starostlivosti, je neopodstatnený postoj matky, ktorá odmieta otcovi umožniť, aby sa staral o dieťa sám. Za tejto situácie je nutné uzatvoriť, že je osvedčená potreba dočasnej úpravy pomerov, ktorá má otcovi zabezpečiť právo na výchovu maloletého syna a starostlivosť o neho. V tejto súvislosti otec poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu ČR, nález I.ÚS 618/05, ako i predbežné opatrenie odvolacieho Mestského súdu v Prahe 15Co149/2011-193.

12. Súd v napadnutom uznesení nerešpektoval vyššie citované zákonné ustanovenia a bezdôvodne obmedzil všetky rodičovské práva otca uvedené v § 28 ZoR. Otcovi súd v napadnutom uznesení určil právo stretávať sa so svojim synom a podieľať sa na jeho výchove len každý druhý víkend od piatka od 16.00 hod. do nedele 18.00 hod. Takto určený čas je v rozpore so záujmom dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov. Neexistuje na svete matka, alebo otec, ktorí by za dva víkendy do mesiaca dokázali dieťa vychovávať, alebo sa o dieťa starať, tak ako to určuje zákon o rodine. Súd tiež odňal otcovi právo za zastupovanie maloletého v bežných veciach a právo na správu jeho majetku, a to bez akéhokoľvek odôvodnenia.

13. Súd v závere napadnutého uznesenia konštatuje, že otec aj matka maloletého dieťaťa sú nielen schopní sa o tohto postarať, ale o maloletého sa obaja aj chcú starať a majú k tomu vytvorené podmienky. Súd pri svojom rozhodovaní o dočasnom zverení maloletého dieťaťa do starostlivosti matky prihliadal na zázemie dieťaťa, ktoré je dané v mieste jeho trvalého bydliska, kde vyrastá od narodenia, má tu vytvorené citové väzby na starých rodičov, navštevuje tu predškolské zariadenie, ktoré dôverne pozná. Súd však nemal preukázané, akým spôsobom by otec zabezpečoval starostlivosť o maloleté dieťa v prípade, ak mu pracovné povinnosti nedovolia pracovať z domu. Otec nepreukázal ani zabezpečenie maloletému predškolské zariadenie, ani možnosť zabezpečovať starostlivosť za pomoci inej osoby. Skutočnosť, že má dieťa momentálne vytvorené zázemie u matky (keďže tam vyrastalo a žilo aj s otcom), nemôže byť dôvodom na obmedzenie styku otca s dieťaťom a jeho zúženie na každý druhý víkend. Dieťa vo veku maloletého H. si vie ľahko vytvoriť citové väzby aj v inom prostredí, najmä keď tam má svojho otca. Zachovanie kamarátskych vzťahov v škôlke nemôže byť uprednostňované pred zachovaním a rozvíjaním vzťahu otca s dieťaťom. To isté platí aj pokiaľ ide o ďalších rodinných príslušníkov. Navyše maloletý H. má v škôlke len bežných kamarátov a pokiaľ ide o starých rodičov s týmito sa stretáva len veľmi sporadicky. Okrem toho absolútne neprichádza do úvahy možnosť, aby bol maloletý umiestnený u starých rodičov v prípade, ak sa matka potrebuje venovať svojim pracovným povinnostiam, a to z dôvodu, že u starých rodičov maloletý dochádza do kontaktu s ich psom, čo u maloletého vyvoláva a zhoršuje jeho alergiu (uvedené sa nachádza aj v lekárskom zázname od jeho ošetrojúcej lekárky, ktorý tvorí súčasť spisu).

14. Záver súdu o tom, že otec nepreukázal zabezpečenie predškolského zariadenia a tretej osoby, ktorá by sa o maloletého starala počas prípadných neočakávaných pracovných povinností otca považuje otec za arbitrárny, predčasný a nesprávny. Otec má pre maloletého zabezpečené predškolské zariadenie S. X. F. R. - I.Y., D. X, H., ktoré je v bezprostrednej blízkosti jeho bytu. Maloletý si bol toto predškolské zariadenie spolu s otcom pozrieť, strávil v ňom čas a jeho reakcia bola viac než pozitívna. Otec má tiež zabezpečenú osobnú starostlivosť pre maloletého, ktorú mu poskytuje p. Ing. N., bytom R. ulica, H., ktorá je plne schopná sa o maloleté dieťa kedykoľvek postarať, maloletý ju má veľmi rád a sám vyhľadáva jej prítomnosť. Bolo preto v možnostiach súdu pred vydaním napadnutého uznesenia preveriť si skutočnosť, či otec maloletého má zabezpečené predškolské zariadenie, prípadne opateru pre maloleté dieťa od tretej osoby, stačil na to jeden telefonát otcovi, jeho právnomu zástupcovi alebo Úradu. Uvedeným sa súd nezaoberal a napriek tomu pri svojom rozhodnutí prihliadol na takéto neodôvodnené závery. Okrem toho v dnešnej dobe, kedy existuje množstvo súkromných predškolských zariadení ako aj osôb, ktoré sa špecializujú na opateru a stráženie detí sa obava súdu v tomto smere javí ako bezdôvodná a v kontexte s obmedzením styku otca s dieťaťom z takéhoto dôvodu aj ako neadekvátna.

15. Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností súd prvej inštancie nesprávne zistil skutkový stav veci, nesprávne právne vec posúdil a vyvodil arbitrárne závery, čím bezdôvodne obmedzil rodičovské práva otca, hoci sám súd konštatoval, že obaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky na výchovu maloletého syna. Otec postavil pre matku aj svojho syna rodinný dom, ktorý je momentálne vo výlučnom vlastníctve matky. Veril, že spoločne ako rodina budú v tomto dome bývať. Maloletý H. bol vytúženým dieťaťom a otec sa naňho od prvej chvíle tešil, a po jeho narodení sa mu snažil venovať všetok svoj voľný čas a prácou preňho a pre matku zabezpečiť všetko čo budú chcieť a potrebovať. Bohužiaľ finančné nezhody s matkou spôsobili, že sa zo dňa na deň otec ocitol na ulici, kedy bol matkou vyhodený z domu bez svojich vecí, na dome matka nechala vymeniť zámky a od tohto momentu začala podmieňovať stretávanie otca so synom zaplatením súm v rôznych výškach, podpisom rôznych dokumentov, úhradou výživného 800 eur mesačne a pod. Otec si praje len jediné a to, aby mohol čo najviac času tráviť so svojim synom, pre ktorého je ochotný urobiť všetko čo je v jeho silách. Nerozumie preto postojú súdu, kedy mu bolo určených len pár dní v týždni stráviť so synom, keďže jeho práca, ubytovanie, zabezpečená súkromná škôlka, zabezpečená starostlivosť od opatrovateľky, vybudované silné citové puto so synom, vyjadrenia maloletého, že chce zostať s ockom a množstvo ďalších argumentov jasne preukazujú, že je v záujme maloletého, aby mohol so svojim otcom stráviť rovnako dlhý čas, aký môže stráviť so svojou matkou.

16. Vzhľadom na uvedené otec navrhol, aby odvolací súd výrok II. III. IV. uznesenia súdu prvej inštancie zmenil tak, že dočasne zverí maloleté dieťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždenných intervaloch a to tak, že matka je oprávnená a povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého každý párny týždeň od nedele 17.00 hod. do nasledujúcej nedele 17.00 hod. a otec je oprávnený a povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého každý nepárny týždeň od nedele 17.00 hod. do nasledujúcej nedele 17.00 hod. Otec je povinný prevziať a odovzdať maloletého v mieste bydliska matky v stanovenom čase na určenú dobu a matka je povinná prevziať a odovzdať maloletého v mieste jej bydliska v stanovenom čase na určenú dobu. Obaja rodičia sú povinní v stanovenom čase maloletého na odovzdanie riadne pripraviť. Počas trvania osobnej starostlivosti rodičov sa výživné neurčuje. Obaja rodičia majú právo zastupovať dieťa v bežných veciach a spravovať jeho majetok a to až do právoplatného skončenia konania o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu.

17. Otec alternatívne navrhol, aby odvolací súd pri zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti matky upravil styk otca s maloletým synom každý víkend od piatku od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod. s tým, že matka je povinná maloletého syna na styk s otcom riadne pripraviť a otcovi odovzdať v mieste svojho bydliska a otec je povinný maloletého vrátiť matke v stanovenom čase na tom istom mieste a tiež rozhodol, že obaja rodičia majú právo zastupovať dieťa v bežných veciach a spravovať jeho majetok a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

18. Matka ani kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca písomne nevyjadrili.

19. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie otca bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným účastníkom, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté uznesenie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) dospel k záveru, že odvolanie otca je dôvodné len v časti zastupovania dieťaťa.

20. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúmaného uznesenia i argumenty otca predstreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či boli splnené zákonné predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým súd zveril maloleté dieťa do osobnej starostlivosti matky, ktorú zároveň poveril zastupovaním dieťaťa a spravovaním jeho majetku, otcovi uložil povinnosť platiť výživné na maloleté dieťa 100 eur a otcovi umožnil stretávať sa s maloletým synom každý nepárny víkend od piatku do nedele.

21. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, na základe vykonaných dôkazov

dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil, okrem časti, v ktorej poveril zastupovaním dieťaťa a spravovaním jeho majetku len matku dieťaťa.

22. Rodičovské práva a povinnosti patria obidvom rodičom. Ak rodičia spolu žijú, predpokladá sa, že ich vykonávajú v zásade na základe vzájomnej dohody a v záujme maloletého dieťaťa. Zákonodarca preferuje predovšetkým dohodu rodičov pri výkone rodičovských práv a povinností (čl. I, § 28 a nasledujúce Zákona o rodine). Až keď nedôjde k dohode rodičov o výkone rodičovských práv, rozhodne o ich výkone súd, vždy však s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa.

23. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

24. Aj odvolací súd po preskúmaní spisového materiálu dospel k záveru, že výsledky skráteného dokazovania postačujú pre prijatie záveru o potrebe bezodkladne upraviť pomery účastníkov konania, keďže absencia súdneho rozhodnutia v prejednávanej veci poskytuje priestor pre zbytočné konflikty medzi rodičmi, čo v konečnom dôsledku má prakticky vždy nepriaznivý dopad na maloleté dieťa. Pre súd bolo v prejednávanej veci rozhodujúce zistenie, že rodičia dieťaťa nežijú toho času v spoločnej domácnosti, ich vzťahy sú konfliktné a obaja sa domáhajú úpravy práv a povinností rodičov vo veci samej, otec sa zo spoločného bydliska v G. odsťahoval a žije v H.. Z vyjadrení otca ako aj matky je evidentné, že medzi rodičmi neexistuje predpoklad mimosúdnej dohody o úprave ich práv a povinností k maloletému synovi, v otázkach výkonu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu pretrváva vzájomné osočovanie, obviňovanie sa, čo narúša vzťahy medzi rodičmi a maloleté dieťa je zároveň vystavené nevhodným situáciám negatívne vplyvujúcim na jeho zdravý psychický vývin.

25. Odvolací súd preto zhodne so súdom prvej inštancie považoval za potrebné neodkladným opatrením stabilizovať pomery účastníkov konania až do skončenia prebiehajúceho konania o úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu, v ktorom bude zrejme potrebné vykonať rozsiahle dokazovanie, vrátane znaleckého. Keďže napriek podielu otcovej starostlivosti je to predovšetkým matka, ktorá sa o dieťa starala od narodenia, je namieste, aby maloleté dieťa bolo zverené do jej osobnej starostlivosti, keďže v jej starostlivosti o dieťa neboli preukázané žiadne nedostatky. Otec v odvolaní síce spochybňuje správanie matky, zároveň však nespochybňuje kvalitu jej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa. Napokon o skutočnosti, že aj otec považuje matku za plne spôsobilú sa o dieťa riadne starať, svedčí to, že navrhol zveriť maloleté dieťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, teda aj matky. Vychádzajúc z uvedeného, majú na zreteli predovšetkým záujem maloletého dieťaťa ako prvoradé hľadisko pri rozhodovaní vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa, odvolací súd sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti matky a rovnako za správne považoval aj rozhodnutie o povinnosti otca platiť výživné vo výške 100 eur na dieťa. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie aj na argumente, že dieťa ostáva zverené matke v dôverne známom prostredí, v ktorom vyrastalo od narodenia, navštevuje tu materskú školu a žijú tu jeho starí rodičia zo strany matky, ktorí jej pomáhajú. Otec uvedené argumenty nepoprel, len namietal, že o dieťa sa nemôžu starí rodičia postarať v ich domácnosti, pretože majú psa a maloletý syn je alergikom. Namietal, že aj on je schopný dieťaťu zabezpečiť škôlku a existuje jeho známa, ktorá mu je ochotná v čase jeho neprítomnosti so starostlivosťou o syna pomôcť. Otec však svoje tvrdenia žiadnym spôsobom neosvedčil a teda nepreukázal. Starí rodičia zo strany matky sa s pomocou v starostlivosťou o maloleté dieťa nemusia podieľať v ich domácnosti, keďže ich pes by mal byť prekážkou, ale môžu pomáhať v domácnosti matky.

26. Odvolací súd považoval za primeraný aj určený rozsah stretávania otca s maloletým synom neodkladným opatrením. Je potrebné konštatovať, že v prípadoch, kedy sú vzťahy medzi rodičmi tak vážne narušené, že sa nevedia dohodnúť na výkone práv a povinností k maloletému dieťaťu a sú nútení podávať návrhy na súd vo všeobecnosti platí, že neodkladnými opatreniami sa rodičom priznávajú len práva a povinnosti v najnevyhnutnejšom rozsahu a je to tak preto, že na rozhodnutie o neodkladnom opatrení je súd limitovaný krátkou lehotou a nemá priestor na rozsiahle vykonávanie dôkazov. V tomto prípade napríklad na preverovanie, či otec má zabezpečenú škôlku pre dieťa, resp. osobu, ktorá je schopná sa o dieťa postarať v čase neprítomnosti otca. Tiež bude potrebné preukazovať denný režim dieťaťa hlavne kvôli prípadnému stretávaniu sa otca s maloletým synom v týždni. Aj v prejednávanej veci sa evidentne vzťahy medzi rodičmi vyhrtili až natoľko, že bolo nevyhnutné dočasne, do rozhodnutia vo veci samej, dieťa zveriť matke, otec bol zaviazaný platiť výživné v minimálnom rozsahu (bez ohľadu

na jeho príjem) a otcovi bol obmedzený styk s maloletým synom na dva víkendy od piatku do nedele v mesiaci.

27. Z podaní oboch rodičov založených v spise je evidentné, že obaja rodičia majú odlišný názor na uplynulé životné situácie, vnímajú ich rozdielne, vzájomne popierajú tvrdenia toho druhého, obaja majú veľké dlhy, voči otcovi je vedených niekoľko exekúcií, čo otec nepoprel a tieto závažné finančné ťažkosti boli evidentne prvotným zdrojom nedorozumení, ktoré sa postupne prehľbovali, až sa rodičia začali rozchádzať v názoroch na všetky situácie a ich neľahké riešenie. Súd mal osvedčené, že existuje naliehavá potreba dočasnej úpravy rodičov k maloletému dieťaťu, pretože vzájomné vzťahy a komunikácia medzi rodičmi sa zhoršili, nevedia už spolu vôbec komunikovať, príčiny hádok a konfliktov zvažujú jeden na druhého bez toho, aby si boli schopní priznať na existujúcom stave svoj podiel viny. Otec namieta, že súd neodkladné opatrenie nariadil len na základe informácií poskytnutých matkou, ktoré nepreukázala a otec je v konaní tým, ktorého práva sú porušované. Z uvedeného je evidentné, že vo veci je nevyhnutné vykonávať dokazovanie a po vykonanom dokazovaní rozhodnúť vo veci samej. Pri rozhodovaní o (ne)nariadení neodkladného opatrenia, resp. jeho rozsahu ako už bolo vyššie uvedené nie je dostatok časového priestoru. Nebolo možné vyhovieť návrhu otca na zverenie detí do striedavej starostlivosti oboch rodičov, pretože takýto spôsob úpravy vzťahov rodičov a detí kladie na rodičov vysoké ľudské a osobnostné požiadavky, ak však rodičia nedokážu kultivovane zvládnuť komunikáciu a vzájomné vzťahy, striedavá starostlivosť nebude fungovať, čo sa v praxi preukázalo. Striedavú starostlivosť nemožno chápať ako prostriedok na potrestanie druhého rodiča, ktorý sa o dieťa prevažne staral. Nemožno ani podporovať jej chápanie ako prostriedku na vyhýbanie sa plateniu výživného. V danom prípade žiaden z rodičov o tom druhom neuviedol nič pozitívne, vzájomne sa obviňujú a napádajú. Je potrebné si uvedomiť, že dieťa má rado rovnako oboch rodičov a pokiaľ si rodičia navzájom ubližujú, vyjadrujú sa jeden o druhom len negatívne, zraňujú tým svoje dieťa a nevytvárajú pre neho optimálne výchovné prostredie, v ktorom by bolo schopné žiť bezstarostným a radostným spôsobom života, ako sa to snaží prezentovať otec. Po nariadení neodkladného opatrenia bude nevyhnutné sa mu prispôbiť a hľadať spôsob, ako vzájomne narušené vzťahy medzi rodičmi napraviť. Rovnako nebolo možné vyhovieť návrhu otca, aby mu bolo umožnené stretávať sa s maloletým synom každý víkend, pretože takto by matka nebola so synom v čase voľna, ale len niekoľko hodín cez pracovný týždeň v čase od návratu dieťaťa zo škôlky do doby jeho večerného spánku.

28. Z uvedených dôvodov súd uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil s použitím § 387 CSP, okrem časti zastupovania dieťaťa v bežných veciach a spravovania jeho majetku.

29. Z § 28 ZoR vyplýva, že rozhodnutím súdu o zverení dieťaťa matke nedochádza k odňatiu ani obmedzeniu rodičovských práv otca a práva rodičov sú rovnaké, preto nebol dôvod na to, aby vo výroku II. súd prvej inštancie vyslovil, že maloletého H. bude zastupovať a spravovať jeho majetok len matka (aj keď len dočasne, do rozhodnutia vo veci samej). Rodičovské práva a povinnosti vykonáva, a teda aj zastupuje maloleté dieťa, len jeden z rodičov v prípadoch predpokladaných v § 28 ods. 3 ZoR. Od zásahov do rodičovských práv a povinností jedného z rodičov podľa § 38 ZoR, spočívajúcich v ich pozastavení, obmedzení alebo pozbavení, treba dôsledne odlišovať úpravu rodičovských práv a povinností podľa § 36 ods. 1 ZoR spočívajúcu najmä vo zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov. Rodičovské práva a povinnosti podľa § 28 ods. 1 ZoR, teda aj právo a povinnosť zastupovať svoje maloleté dieťa, zostávajú obidvom rodičom zachované aj po rozhodnutí súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností. Keďže v danej veci neboli otcovi rodičovské práva obmedzené, pozastavené ani ich nebol pozbavený rozhodnutím súdu (vzhľadom na to, že nenastali podmienky takéhoto zásahu do rodičovských práv predpokladané v § 38 ZoR), ani nenastali iné okolnosti predpokladané § 28 ods. 3 ZoR, keď rodičovské právo vykonáva len jeden rodič, má otec právo dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok rovnako ako jeho matka. Napokon súd prvej inštancie ani žiadnym spôsobom neodôvodnil túto časť výroku rozsudku a matka vo vyjadreniach nenamietala, že by otec nemal byť oprávnený H. zastupovať v bežných veciach a spravovať jej majetok.

30. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie s použitím ustanovenia § 388 CSP zmenil uznesenie súdu prvej inštancie v časti výroku II. a umožnil aj otcovi zastupovať dieťa v bežných veciach a spravovať jeho majetok.

31. Senát odvolacieho súdu prijal toto uznesenie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák.č. 233/1995 Z.z., alebo ak ide o rozhodnutie o starostlivosti o maloletého, styk s maloletým alebo inú ako peňažnú povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa štvrtej časti CMP.